

קביעותא

במשנה ובהלכה היומית

גליון
602

כ" שבט - כ"ד אדר א' תשפ"ב

במשנה היומית:
מסכת פאה

2
משניות
ביום

בהלכה היומית: שו"ע או"ח
סי' רי"ב סעיף א' עד סי' רל"ב סעיף ב'

3
סעיפים
ליום

גבורה יהודית

אנחנו נבלה אותם...

היה זה בשלהי 1939, עת הגיע אל העיר לובלין פושע המלחמה האוסטרי-נאצי הגנרל אודילו לוסטאריו גלובוצ'ניק ימ"ש. הוא היה קצין אס-אס בכיר בדרגת גרופנפיהרר (אלוף), אשר אחראי לרציחתם של כשני מיליון איש במהלך מלחמת העולם השנייה. בסוף המלחמה, כאשר לכדו אותו הכוחות הבריטיים, הוא התאבד על ידי נשיכת גולת רעל מסוג ציאניד.

עקב חירתו אליו, מינה סגנו של הצורר אדולף היטלר ימ"ש, היינריך הימלר ימ"ש, את גלובוצ'ניק למפקד האס-אס באזור לובלין.

מיד בהגיעו לשערי לובלין פקד גלובוצ'ניק על יו"ר היודנראט המקומי, ד"ר ווארמן, לכנס את האוכלוסייה היהודית בלובלין למפקד כללי שיערך בשדה שבפאתי העיר.

בשעה שנקבעה נאסף בשדה המון יהודי מיוחד מיוחד ונרעד, כאשר להקת חיילים נאצים מכתרים אותם בטבעת חנק, ורובים שולפים בידיהם.

ואז הופיע הצורר גלובוצ'ניק כשחיוך מרושע על פניו. "פצחו לפניי בשיר חסידי!" - שאג הנאצי.

אלם אחז בקהל. מה לצורך ולשיר חסידי?

לפתע התעשת אחד היהודים, והמנגינה פילחה בקול מתוך גרונו. "מיר וועלין זיי איבערלעבען (אנחנו נבלה אותם), אבינו שבשמים" - הוא החל לשיר, וההמון הצטרף אליו אט אט. השיר נקלט במהירות, וכרוח תחייה סחף את המוני היהודים המיוסרים. הם פצחו בריקוד סוער וכובש.

גלובוצ'ניק לא האמין למראה עיניו. בחלומו האפל ביותר לא האמין שיתכן כדבר הזה. קבוצת יהודים מכותרת ומדוכאת רוקדת בהתעלות שכוו, ועוד עם מילים כאלו??

דעתו נטרפה מועם והוא שטט אל תוך ההמון, מצליף בכת רובהו לכל כיוון. "תפסיקו מיד" - הוא צווח, אך ללא הואיל. הצורר הנאצי וחיליו המשיכו להצליף, והיהודים הנרדפים הוסיפו לרקוד באושר. "אנחנו נבלה אותם" - הם שרו, וגם צדקו...

מאת הרב ישראל מאיר

משולחנו של צורך

בְּשִׁטָּעִים - קָל!

שמיעו ספור:

עליתי לאוטובוס שהיה בדרך לטבריה, נסיעה האורכת פשעתיים. התישבתי באחד המקומות, די בתחלת האוטובוס.

לפני ישב אדם, איש רגיל לכאורה, ובכף אמור היה להסתים הספור.

אבל משהו באיש היה נראה לי קצת מוזר: ראשו היה מטה מעט כלפי מטה והוא פתח וסגר את פיו שוב ושוב.

לוי היה הענין נמשך זמן קצר - ניחא, אך הפליאה הלכה והתעצמה ככל שהנסיעה התקדמה והאיש לא פסק מלהניע את פיו בתנועת סגירה ופתירה, ללא סבה - כך חשבתי.

האריע נמשך עד שהגענו לטבריה, אז הכנתי את תפצי והתכוננתי לרדת.

נעמדתי, ואז, כאשר חלפתי על פני הפסא בו ישב האיש - נפתרה התעלומה...

על יד אותו אדם נחה שקית ובה פמות פיסטוקים בלתי מבוטלים למדי. מדי פמה שניות הוא נטל פיסטוק מהשקית וזרק אל תוך פיו בתנועה בלתי מרוגשת.

מה שלי נראה היה התנהגות מוזרה ומתמיהה, התברר פמעשה אכילה סטנדרטי, אנושי ולא יחודי בעליל...

בטח שואלים אתם, קוראים יקרים, מה לי להלאות אתכם בספורי פיסטוקים?

ובכן, מלבד המסר הפשוט "לדון לכף זכות" שיצא מן הענין, לקחתי לעצמי עוד למוד חשוב לחיים:

כאשר דבר-מה טעים לאדם, הוא מסגל לעשות את אותה התנועה - במשך שעתים תמימות, ואף יותר!

בדומה לכה, כאשר האדם מצליח להגיע למצב שלמוד ערב עליו, הוא מסגל לשבת שעות רבות ולהתנדנד אל מול הגמרא המתוקה. זה כל כך טעים לו, עד שלא נמאס. הוא נהנה מכל רגע.

כמו כן, בשעה שיעלה בידו של היהודי לאהב את רגעי ההתנהגות המדהימה עם הבנאי ותברך בשעת תפלותיו ואת היכולת לשוחח עמו בלי שאף אחד ישמע - לא יהיה לו קושה לכפון בתבות התפלות. כל מלה שידבר עם בוראו תהיה עבורו פסם מרפא וכמים מרעננים ומשככי עצב.

וכמוכן, אי אפשר בלי המשניות האהובות. בעת שיע האדם למצב של חבור עמוק ואישי אל למוד המשניות, אחרי תקופה של שנון ולמוד יומי ועקבי - גם יום עבודה מתיש שעבר לא יניא אותו מלעשות את שהוא פה אוהב, לשבת על יד פרה המשניות החביב עליו ולנגן את שתי המשניות המפורות והטובות בערבובת שאין דומה לה בעולם הזה...

לפני חודש הם התחילו את המחזור מחדש!
הם כבר סיימו מסכת ברכות!

ואתה? → → → ← ← ←

ביום שבת קודש כ' שבט מתחילים בלימוד מסכת פאה
2 משניות ביום - ואתה בפנים! ← 2 משניות ביום - ואתה בפנים!

ניתן לקבל

חוברת הקדמות למשנה
במשרדי קביעותא
או במייל
office@kviuta.org

קבלת עלון המבחנים

ניתן לשלוח בקשה במייל office@kviuta.org וכן לקבל אוטומטי בפקס
דרך מערכת קביעותא בטלפון 072-332-3020 שלוחה 2 < 4
כמו"כ ניתן לענות על המבחנים במערכת זו, או ב **kviuta.org**
וכן דרך עמדות נדרים פלוס וקהילות ברחבי הארץ.

לשיעורים

במשנה ובהלכה היומית
24 שעות
בטלפון 072-332-3020
kviuta.org וכן

מרן רבי יעקב - והמשנה היומית

משנת החיים של רבי יעקב

שוחחנו עם בנו של מרן הגאון הצדיק רבי יעקב אדלשטיין זצוק"ל, הגאון רבי חיים אדלשטיין שליט"א - ראש ישיבת 'עטרת מאיר', וזכינו לשלות פנינים נפלאים משולי גלימתו של אביו הגדול במעלת לימוד 'המשנה היומית' - 2 משניות ביום'...

לתודעת ההמון את חשיבות לימוד המשנה היומית, כדי שיצטרפו כמה שיותר אנשים...

הוא תכנן אז להגיע בעצמו מבית החולים בכדי להשתתף בסיום. אמנם הדבר לא יצא בסוף אל הפועל, אך החלום שלו היה - להגדיל ולהאדיר את העניין הזה של המשנה היומית, כדי שבכל המקומות ובכמה שיותר בתי כנסיות, יצטרפו כמה שיותר אנשים לסדר הלימוד הקבוע של המשנה היומית. זו הייתה שאפתו באחרית חייו.

בשנה האחרונה, גם כשלא יכול היה לדבר, אבא זצוק"ל התאמץ מאוד לכתוב על דפים את תכניתו המפורטת בעניין עריכת מעמד הסיום הגדול. הוא תכנן סיום ש"ס משניות מפואר ומרובה אנשים, תוך שהוא יורד לפרטי פרטים על צורת המעמד. ברשימות מופיעה רשימת אנשים שברצונו היה להזכיר לשבח, וגם - אלו אנשים חשוב שינאמו באירוע הגדול. מטרתו הייתה שהמעמד יהיה גדול ככל שיתכן, והוא מדגיש כי זה לא בכדי שהדבר ייכנס עמוק לתודעה של האנשים."

מענה - מסכם הבן, הגאון רבי חיים שליט"א - אין כל פלא בכך שגם לאחר פטירתו נוספו עוד ועוד שיעורי משניות ברמת השרון. זו אכן הייתה משאת נפשו - שיצטרפו כמה שיותר אנשים ללימוד המשניות בכלל, ולסדר המשנה היומית בפרט..."

התייחסותו למפעל המשנה היומית

רבי חיים ממשיך: "הוא תמיד אף היה מזכיר את הזכות של הגאון רבי יונה שטנצל זצ"ל, שלקח את רעיון המשנה היומית, פרסם והפיץ אותו בכל מקום, ועודד ילדים ומבוגרים כאחד, ללמוד משניות."

פעמים רבות, כאשר היה אבא זצוק"ל מדבר עמנו - בנינו ונכדיו, הוא היה מציין בהערכה כמה גדולה היא זכותו של רבי יונה, אשר לקח על עצמו את הפרוייקט האדיר הזה והצליח להגדיל את התורה בארץ ובעולם כולו.

נדמה לי, שפעם אבא אף רצה שהרה"ג רבי שלמה שטנצל זצ"ל, בנו של רבי יונה וממשיך דרכו בראשות המפעל הקדוש להפצת המשנה היומית - יבוא לאחד הסיומים וידבר בפני הציבור.

אני זוכר את הפגישות שהיו לו עם רבי שלמה שטנצל. באיוו חביבות ושמחה היה אבא זצוק"ל מקבל אותו. היה זה מחזה משובב לב לראות את החביבות הרבה שהעריך על רבי שלמה, ואת הערכתו על כך שדואג לכלל ישראל".

לתגובות והערות: יצחק סילמן
is0504193355@gmail.com

הגר"י אדלשטיין זצוק"ל בריקוד מצוה בשמחת נישואין בביתו של הגר"ש שטנצל זצ"ל

מתי לומדים את המשנה היומית

נשמח לשמוע מתי היה אביכם זצוק"ל לומד את המשנה היומית'...

הגאון רבי חיים שליט"א: "אבא זצוק"ל השתדל שכמעט בכל בית-כנסת ברמת השרון יתקיים מדי יום שיעור ב'משנה היומית'."

בבית הכנסת הגדול, היכן שהתפלל בקביעות, היה מוסר את השיעור ב'משנה היומית' בכל יום - גם בשבתות, בחגים ובבין הזמנים.

מעבר לכך, בכל בית כנסת שהיה מזדמן, הוא היה משתדל למסור את השיעור ב'משנה היומית' אחרי התפילה. גם בבית היו תקופות שבסעודה היה לומד את המשנה היומית'."

עוד מגיל ילדות אני זוכר את לימוד המשנה היומית' של אבא זצוק"ל. זה היה ממש חלק מסדר היום שלו, ממש כמו חלק מהתפילה. אין תפילה בלי 'משנה יומית'. אחרי התפילה נשארים האנשים למשך כמה דקות, ולומדים משנה יומית. כאשר היו משתתפים יותר למדנים היו יותר שאלות, והייתה מתפתחת יותר 'ריתחא', אבל גם כשהשתתפו פחות למדנים - היה אבא מסביר לכל אחד לפי דרגתו."

שיטת הלימוד

איך הייתה השיטה שלו בלימוד המשנה היומית?

"הוא היה לומד פשוט ביותר, מה שנקרא - לימוד המשנה כפשוטו וכמשמעו, אבל הקפיד מאוד לקרוא את כל פירוש הרב מברטנורא - כל משנה עם פירוש ה'ברטנורא' שעליה. לא משנה עם מי למד - תלמידי חכמים או בעלי בתים, תמיד התחיל מהא' ב'. הוא היה מסביר את הדברים לפרטי פרטים, בצורה הפשוטה ביותר, כאילו זאת הפעם הראשונה שלומדים את הנושאים הללו - ממש כמו שמסבירים לילדים. אלא שמתוך ההסבר ה'פשוט' הזה, יכלו להגיע לעומקים הגדולים ביותר..."

סיבת החיבור המיוחד שלו למשניות היא מפני שהמשניות הן בעצם הבסיס לכל עיקרי התורה שבעל-פה. בלי לימוד המשניות - אי אפשר להתקדם הלאה!"

משנה - בשנה האחרונה...

"בשנה האחרונה לחיי חל סיום המחזור של ששת סדרי המשנה ב'משנה היומית'. אבא כתב לי אז שהוא רוצה לעשות סיום גדול, כי רוצה להכניס שוב

האם חיוב פאה הוא חובת הגוף או חובת קרקע

האחרונים דנו אם חיוב פאה הוא חובת קרקע כמו תרומות ומעשרות, שכמו בתרומות ומעשרות פירות הגדלים בקרקע יש בתוכם תרומות ומעשרות, [פתיכא בהו תרומה' (נה' א' א)], ורק מוטל חיוב על בעל הפירות לתקן את הפירות ולברר את חלק התרומות ומעשרות וחלק החולין, כמו כן בפאה דינה של השדה שמקצת פירותיה היו פאה, [אבל כל עוד שלא קרא שם פאה אין פאה כלל (עי"י תוס' ב"ק צ"ד א' ד"ה מרהו), וא"כ אינו דומה לגמרי לתרומות ומעשרות], ורק מוטל חיוב על בעל השדה לקיים הדין של השדה ולקרוז שם פאה למקצת הפירות, או שמה חיוב פאה הוא חובת הגוף, שכל בעל שדה חייב להניח מקצת משדהו לעניים, והפירות בקרקע הם רק החפץ שבו מקיים את המצוה, כמו ארבעה מינים שמקיים מצוה בדבר הגדל בארץ, אבל הוא חיוב על האדם ולא על הפירות.

הר"ש (הובא בתוס' ב"ב פ"א א' ד"ה הווא) סובר שחיוב **ביכורים** הוא חובת הגוף, ואינו בכלל מצוות התלויות בארץ, והוכיח כן ממה שאין טבל בביכורים - לא נאסרו הפירות לפני שמפריש ביכורים - ולפי זה גם פאה היא חובת הגוף, שגם בפאה אין טבל, אמנם רש"י בקידושין (ל"ז א') מנה הדברים שהם חובת קרקע והם בכלל מצוות התלויות בארץ, ובניהם פאה, והשמיט ביכורים, ומשמע שמחלק בין פאה לביכורים, [ובעל כרחק סובר שאינו תלוי אם יש טבל]. ויש סוברים (עי"י תוס' שם) שאף ביכורים הוא חובת קרקע.

והנה בריש פרק ב' מבואר שאין מניחים פאה אחת על שדה אחרת, כגון שיש גדר או שביל שמפסיק בין השדות, וכתב הגר"א (בביאורו לירושלמי פ"ג מ"ה) שאף באופן שאין דבר המפסיק בשדה, אבל חצי השדה של ראובן וחצייה של שמעון, נידון כשתי שדות, ושני בעלים הם כשתי שדות, עי"ש, ומוכח שסובר שחיוב פאה הוא בקרקע, ולכן יש לומר שחילוק בעלות גם כן מחלק את השדות כמו ששביל מחלק את השדות, אבל אם חיוב פאה הוא חיוב על האדם, כשיש שני בעלים הנידון הוא אם אדם אחד יכול לפטור את חברו מחיובו, ואינו ענין כלל לחילוק שדות.

"הדרך שלך!"

רשמי הוד מסיומי המשנה היומית במחזור היי"ג - הרב שלמה ויינר

רץ למשנה

דָּרַשׁ מִגִּיד מִפְּשִׁימִים הִגָּאון רַבִּי מְנַחֵם שְׁטִיץ
שְׁלִיט"א פְּמַעֲלַת לַמּוֹד מִפְּשִׁימִים:

בְּסִפְרוֹ חוֹמַת הַדָּת (פָּרָק ז', פְּתִיחָה) מְסַפֵּר לָנוּ מִן הַ'חֶפֶץ חַיִּים' זִיע"א:

וּבְכָר סָפַר עַל אָדָם אֶחָד שֶׁלְּמַד מְשִׁנּוֹת בְּשִׁקְדָה רַבָּה. וְשָׁאָלוּ אֶחָד: "בְּשִׁבִיל מִי אַתָּה לּוֹמֵד הַיּוֹם, וְכִי אֶרְצִיט יֵשׁ לָךְ??". וְהָשִׁיב: "בְּשִׁבִיל עֲצָמֵי אֲנִי לּוֹמֵד, כִּי לְמָה לִי שְׂאֲחָרִים? לְלַמְדוֹ בְּשִׁבִילִי? טוֹב יוֹתֵר שְׂאֲלֻמוֹ בְּעֲצָמֵי..."

אָדָם לֹא יוֹדֵעַ - אוֹמֵר לָנוּ הַ'חֶפֶץ חַיִּים' - אִם לְאַחַר פְּטִירָתוֹ שָׁלוֹ, אֲנָשִׁים יִלְמְדוּ מְשִׁנּוֹת לְעֵלוֹי נְשָׁמוֹתוֹ. אִזּוֹ מָה הוּא עוֹשֶׂה? כִּבְּר בְּחַיָּיו הוּא מְשַׁגֵּר חֲבִילוֹת שְׂמָנוֹת שֶׁל מְשִׁנּוֹת אֶל חֶשְׁבוֹן הַבְּנֵק הָאִשִּׁי שָׁלוֹ. מִפְּשִׁימִים הִלְלוּ הֵן הַבְּטוּחַ שָׁלוֹ. מָה לוֹ לְסַמֵּךְ עַל אַחֲרָיִם? הוּא יְדָאג לְשַׁגֵּר אֲגָדוֹת שֶׁל זְכוּיּוֹת, בְּדַמּוֹת מְשִׁנּוֹת טְהוֹרוֹת, עֲבוּר עֵלוֹי נְשָׁמוֹת פְּעִיתִיד, בְּבוֹא יוֹמוֹ.

הֵיטָה לִי הַתְּחוּשָׁה - אוֹמֵר הִגָּאון רַבִּי מְנַחֵם שְׁטִיץ - שְׂפָאָשֵׁר מִן הַ'חֶפֶץ חַיִּים' אוֹמֵר "וּבְכָר סָפַר עַל אָדָם אֶחָד", הוּא מְתַפְּנֵן לְעֲצָמוֹ.

המשך בעמוד אחרון

בחודש האחרון חגגו המוני בית ישראל את סיום ששה סדרי המשנה שנלמדו בעקביות ובהתמדה במשך קרוב לשש שנים. האירועים התקיימו בבתי כנסיות, מתנ"סים ובבתים פרטיים, בכל קצוות הארץ וערי העולם, בלונדון ובת ים, פתח תקווה ופריז, ירושלים ובריסל, ניו יורק ונוף הגליל. נטלו בהם חלק מסיימם וותיקים וזהו יום חג עבורם, היום שבו הם סיימו את המשנה האחרונה במסכת עוקצין, כמו כן נראו בקרב המשתתפים הרבה פרצופים חדשים, של כאלו המעוניינים להצטרף למחזור החדש והם באו לבדוק איך תיראה שמחתם כשיזכו לסיים בעצמם בעוד שש שנים. הרבה מעם ישראל שעד לא כה זכו עדיין ליטול חלק בסדר הלימוד של 'המשנה היומית' הצטרפו כעת למיזם והתחילו ללמוד כל יום שתי משניות במסכת ברכות.

מגיד שיעורים ידועי שם החלו למסור שיעור במשנה היומית ביניהם: הרב בנימין מילצקי, הרב שמואל נבון, הרב יונתן שטנצל בחברותא עם הרב אהרן קסטל, וכמו כן בידיש: הרב אברהם יעקב בויס, הרב שמעון בנדיקט, הרב נתן דוב מאסקאוויטש ועוד... עשרות אלפי אנשים מאזינים לשיעורים בקו הטלפון של ארגון קביעותא ובפלטפורמות הדיגיטליות של הארגון. בסופי השבוע נצפו המונים בבתי הכנסיות עומדים מסביב לעמודות של נדרים פלוס וקהילות ונבחנים על כל המשניות שלמדו במהלך השבוע האחרון.

קהילות שלמות הצטרפו כאחד לסדר לימוד 'המשנה היומית'. בחסידות בעלזא הצטרפו אלפי החסידים ללימוד ואף הוסיפו תוכנית חזרה, שבמתכונתה כל יום בתחילת הלימוד יחזרו על הלימוד של היום הקודם. בביהמ"ד הגדול של מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א הכריזו בשם האדמו"ר שכל החסידים יצטרפו למיזם הנפלא, ומאז לא מפסיקים לצלצל הטלפונים במשרדי הארגון כל הויז'ניצערס מבקשים לוחות ופרטים על סדר הלימוד. בארגון 'ישיבה על קברו' שמפעילה מערך הגרלות ללומדים ונבחנים לעילוי נשמתו של מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל, פתחו תשעה מסלולים של מבחני משנה, כשכל אחד יכול לבחור להיבחן על פירוש המשנה האהוב עליו. הם מדווחים שאלפים הצטרפו למבחנים על המשנה היומית במסגרתם.

אספנו רשמים בכמה מן הסיומים, שנערכו במקומות שונים ברחבי הארץ:

• בני ברק

בבית מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א, בין כותלי הבית הספוגים בקרוב למאה שנות תורה נערך מעמד הוד של סיום ששה סדרי משנה. ראשי הארגון אמרו את ההדרן כשמרן הגר"ח משתתף בשמחה וערך מעמד לחיים מיוחד עם שתיית יין מוכס של ברכה. שר התורה התעניין בפעילות הברוכה, עיין בעלונים היוצאים לאור על ידי קביעותא ובירך את כל הלומדים והמשתתפים בברכות לרוב.

• פתח תקווה

הרב בנימין בן פרח שליט"א מפתח תקווה שהוא מגדולי המפיצים של סדר לימוד המשנה היומית בכלל ישראל, מספר: ברוך ה' שאנחנו זוכים לסיים כבר כמה וכמה מחזורים, אצלנו בקהילת חזון יוסף בפתח תקווה שנוסדה לעילו נשמת מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל, לומדים כבר שנים רבות לעילוי נשמת קדושי השואה. הפעם ערכנו סיום גדול לכבודה של תורה. כיבוד את המעמד בהשתתפותם הרב הראשי לישראל הגאון רבי דוד לאו שליט"א שגם ערך את הסיום, הגאון רבי זמיר כהן שליט"א ו"ר ארגון הידברות. בנוכחות קהל רב, של כמה מאות אנשים.

• בית שמש

הרב זאב שיינר ערך סיום בבית שמש וסיפר את הסיפור המפעים הבא:

אבי, יעקב לוי בן שמואל ז"ל, התגורר בקליפורניה שבארצה"ב. בתחילת שנות ה-80 נסעה אמי לבקר בארץ ישראל וחזרה משם עם מתנה לאבי - היא הביאה לו סט משניות עם פירוש קהתי - דבר שלא היה ניתן להשיגו בקליפורניה של אותם ימים. אבי התלהב מהמתנה, החל מאז הוא לא פספס יום של לימוד משניות בסדר 'המשנה היומית'. הוא התמיד בזה ממש כמעט עד סוף חייו (ימים ספורים לפני, שכבר לא נותרו בו כוחות ללימוד), כמדומני שהוא סיים את ששה סדרי המשנה למעלה משש פעמים, ב'ו' מחזורים של לימוד משנה יומית.

בזכות התמדתו והעקביות שלו בלימוד המשנה, גם אני שזכיתי לעלות לארץ וגם אחי דני והאחין שלי יהודה שמתגוררים בטורונטו, לומדים כבר שנים, בכל יום בסדר המשנה היומית.

ועכשיו אנחנו מוגיעים לחלק בסיפור שבו רואים בחוש את ההשגחה העליונה:

לפני כשנה, בתאריך י"ז בטבת, נפטר אבי (הריני כפרת משכבו) בארצות הברית. ארונו הועלה לקבורה בארץ, המשך בעמוד אחרון

לחיות בהלכה

וכי אפשר לצאת ידי חובתו בעולמו של תורה חיי עוה"ז וחיי עוה"ב בלי לימוד הלכה למעשה ובפרט בשו"ע או"ח אשר היא בית חיינו... יצול נא כל יהודי את ההזדמנות להשתלב במעגל לימוד הלכה למעשה ע"פ תוכנית הלווח של ההלכה היומית השוה לכל נפש והכוללת לימוד יומיומי שלשה סעיפים מתוך שו"ע או"ח ליום. (מתוך קריאת קודש ממרן בעל שבט הלוי זצוק"ל תשמ"א)

יום חמישי ז' אדר ב' תשפ"ב זה קורה!

נכון! בז' אדר ב' מתחילים ב'הלכה היומית' בלימוד הלכות שבת אבל לא צריך לחכות - מצטרפים כבר עכשיו לומדים 3 סעיפים מידי יום ויודעים לחיות כיהודי!

ר' יעקב לוי שיינר ז"ל מקליפורניה

הגר"ד לאו שליט"א בסיום בפתח תקווה

מסכת פאה - עוסקת במתנות עניים הגיתנות מיבול השדה והכרם. בשדה, לקט שכחה ופאה. ובכרם, פרט ועוללות.

מצוות פאה משפיעה מידות טובות ושפע ברכה

כתב ספר החינוך על מצוות פאה:

משרשי המצוה, כי השם ברוך הוא רצה להיות עמו אשר בחר מעוטרים בכל מדה טובה ויקרה, ושיהיה להם נפש ברכה ורוח נדיבה. וכבר כתבתי כי מתוך הפעולות תתפעל הנפש ותהיה טובה ותחול ברכת השם בה. ואין ספק כי בהותיר האדם חלק אחד מפירותיו בשדהו ויפקירם שיהנו בו הצריכים, תראה בנפשו שובע רצון ורוח נכון ומבורך, וכי השם יתברך השביעו בטובו, וגם נפשו בטוב תלין.

והמאסף הכל אל הבית ולא ישאיר אחריו ברכה שיהנו בהם האביונים אשר ראו השדה בקמותיה ויתאונו תאוה אליה למלא נפשם בה כי רעבו, יורה בנפשו בלי ספק רוע לב ונפש רעה, וגם רעה תבואהו, וכמו שאמרנו זכרונם לברכה (סוטה דף ח' ע"ב) במדה שאדם מודד, בה מודדין לו. וזה הענין יספיק לנו על צד הפשט גם בלקט ושכחה

ופרט הכרם ועוללות. (ספר החינוך מצוה רטז).

ומפורש הוא בפסוק, שנתנת מתנות עניים מביאה עמה ברכה לנותן, מדה כנגד מדה:

"כִּי תִקְצֹר קִצְיֶךָ בְּשָׂדֶךָ וְשָׂחֲתָה עִמָּךְ בְּשָׂדֶךָ לֹא תִשׁוּב לְמִתְּוֹ לִגְר לְאִתּוֹם וְלֹא לְמִנְהָ יִהְיֶה לְמַעַן יְבָרְכֶךָ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל מַעֲשֶׂה יְדֶיךָ" (דברים כד, ט)

מצוה נדירה

כיום, מצוות אלו של לקט שכחה ופאה, וכן פרט ועוללות, הן מצוות נדירות. והסיבה לכך היא: כיום אין העניים הולכים ללקט בשדות ובכרמים, ואם כן הפאה, או הלקט והשכחה לא יגיעו לעניים אלא לעופות השמים וכדומה, וזוהו אין שום מצוה.

וכך מסופר בגמרא:

לוי זרע בכישר (שם מקום), ולא הוו עניים למשקל לקט [לא היו שם עניים לקחת את הלקט]. אתא לקמיה דרב ששת [בא לפני רב ששת לשאול מה לעשות], אמר ליה: "לעני ולגר תעזוב אותם", ולא לעורבים ולא לעטלפים. [ואם כן יכול אתה לקחתם לעצמך]. (חולין דף קל"ד ע"ב)

רק לעניים או לכולם??

בעיקרון, שייכים הלקט שכחה ופאה רק לעניים, ואסור לאחרים לקחתם. אך למדנו בפרק אלו מציאות שלפעמים גם אחרים יוכלו לקחתם:

"מאימתי כל אדם מותרים בלקט? משילכו בה הנמושות" (משנה פאה פ"ה משנה א'). מאי נמושות? אמר רבי יוחנן: סבי דאולי אתיגרא [זקנים עניים הולכים על משענתם בנחת, ורואין כל שבולת ושבולת - רש"י], ריש לקיש אמר לקוטי בתר לקוטי". (בבא מציעא דף כ"א ע"ב). אחרי שהלכו הנמושות, כבר לא יחפשו העניים יותר בשדה זו, כי בטוחים שכבר לקחו הכל, ולכן אם בכל זאת נשאר שבלים, הרי הם הפקר לכל אדם.

רץ למשנה

המשך מעמוד ג'

וְאִזְ, לְאַחַר זְמַן מָה, גְּלִיתִי בְּסִיעֵתָא דְשִׁמְיָא מִקְּתָב הַמְצֻרָף לְסַפֵּר אַחַר שֶׁל מִן הַחֶפֶץ חַיִּים זֵיעָא - 'תּוֹרַת הַבַּיִת', וּבְמִקְתָּב הָהּ רוּשִׁים הַחֶפֶץ חַיִּים בּוֹז הַלְשׁוֹן: 'אֲזָרוּ עֲצָמֵי לְלִמּוּד בְּכָל יוֹם עֲבוּר נִשְׁמַתֵי דָף וְקָרָא אוֹ פָּרָק מִשְׁנֵיזוֹת...'

אָבֵל לָהּ זֶה רַק לְאַחַר ה-120, אֶלְא אִם בְּעוֹלָם הָהּ. בְּפִרְשֵׁי וַיֵּצֵא וַיִּצָא כְּתוּב: 'וַיִּקְרָא יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ.'

וְדַרְשֵׁי חו"ל הַקְּדוּשִׁים: 'וַיִּקְרָא - וַיִּקְרָא... מִשְׁנָתוֹ - אֵל תִּקְרֵי מִשְׁנָתוֹ אֶלָּא מִמִּשְׁנָתוֹ.'

בְּאִים חֲכָמֵינוּ וְקָרוֹנִים לְבָרְכָה וְאוֹמְרִים לָנוּ: דַּעוּ לְכֶם, יְהוּדִים וְקָרִים, שׁוֹנֵי קָרְיָא. לְפָנֵי הַקָּרְיָא יִהְיֶה יוֹי. חֲבָלֵי הַגְּאֻלָּה, יִסּוּרֵי הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף לְקִרְיָא בּוֹאוּ שֶׁל גּוֹאֵל צָדֵק, יְהִי כֹל כֶּף קָשִׁים וְיִנְיָסְרִים, עַד שֶׁכְּלָנוּ נִזְעַק יוֹי...'

אָבֵל - מוֹסִיפִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים וְיִנְיָסְרִים אוֹתָנוּ - יַעֲקֹב אֲבִינוּ, עַמּוּד הַתּוֹרָה, גַּם מְגַלֵּה לָנוּ אֵת הַפְּתָרוֹן: עַל יְדֵי הַעֲסָק בְּמִשְׁנֵיזוֹת אֶפְסָר לְהַסְתַּלַּק וְלִהְיוֹת מְאוּתָם חֲבָלֵי מִשְׁיָח. בְּעִזְרַת הַמִּשְׁנָתוֹ, הַמִּשְׁנֵיזוֹת הַקְּדוּשׁוֹת וְהַעֲצָמֵיזוֹת, נִבְצַל מִצִּירֵי הַגְּאֻלָּה הַמְרִים וְהַמּוֹאֲבִים...'

"הדרן עלך!?"

המשך מעמוד ג'

וערכנו סיום בשבת בבוקר בעת קידושא רבא שלאחר התפילה. חברי הקהילה התרגשו מההזדמנות הנפלאה ללימוד המשנה במסגרת עם תוכנית סדורה לסיום כל הששה סדרים ומיד למחרת ייסדנו שיעור קבוע לכעשרים מהבחורים הצעירים ביישוב.

רמות - ירושלים

הרב שלמה נילנדר משכונת רמות בירושלים: קהילתנו עדיין מתפללת באוהל שנשאר מתקופת מגבלות הקורונה, לפני שבת תלינו את השלט מחוץ לאוהל וביום השבת ברוב התרגשות התחלנו כולנו ללמוד שתי משניות יומיות.

השלט הענק מחוץ לאוהל בשכונת רמות בירושלים

הכנות לקידושא רבא ביישוב בני נצרים

והוא הובא לקבורת עולמים שלושה ימים לאחר הפטירה, בתאריך כ' טבת תשפ"א. כעת, כעבור שנה נציין במשפחה את היראצייט הראשון של אבינו זכרונו לברכה בכ' טבת, כפי פסק בעל ה"אגרות משה" על פי ה"ש"ך" שמציינים את יום הקבורה ולא הפטירה, בדיוק באותו יום שבו אילו היה אבינו עדיין בחיים ודאי היה זוכה לסיים בפעם השביעית עוד מחזור שלם של לימוד 'המשנה היומית'.

בני נצרים

ביישוב בני נצרים שהוקם על ידי מגורשי מושב נצרים בגוש קטיף שחרב בעת ההתנתקות הנוראה, הוקמה קהילה נפלאה של יהודים ששיקמו את חייהם, והקימו קהילה צומחת של יהודים הדבקים בה' ובתורתו. הרב אורי זיסוויין מחשובי בני המקום, מספר:

הלימוד השבוע מוקדש לע"נ: הרה"ג הצדיק רבי אהרן בן רבי יוסף הכהן זצ"ל חתן החפץ חיים זיע"א אשר זיכה את לומדי התורה בספרו הנפלא 'עבודת הקרבנות' נלב"ע כ"ה שבט ולע"נ מוה"ר אלכסנדר זושא ב"ר מרדכי מנחם ז"ל נלב"ע ב' אדר א' תש"ס ולע"נ האשה החשובה מרת מלכה בת ר' משה ע"ה נלב"ע כ"ט שבט תשנ"א ת.ג.צ.ב.ה.

הלימוד השבוע מוקדש לע"נ: מרת שרה בת ר' דוד ע"ה נלב"ע ל' שבט תשע"ז ת.ג.צ.ב.ה.